

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Γ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ
Ψυχολόγος Μ. Sc.

Ένα βιβλίο για τον
γάμο και τις σχέσεις

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ:
8.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Μαζί. Ένα βιβλίο για τον γάμο και τις σχέσεις**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Ελευθέριος Γ. Ελευθεριάδης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κυριακή Κάσση
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Βάσω Βύρρα

© Ελευθέριος Γ. Ελευθεριάδης, 2023
© Εικόνων εσωτερικού: Val_lva/Shutterstock
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2023, 8.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-5313-2

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-5314-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoi Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr

psychogios.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Γ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ
Ψυχολόγος M.Sc.

Ένα βιβλίο για τον
γάμο και τις σχέσεις

Τα κλινικά περιστατικά που αναφέρονται στο βιβλίο είναι πραγματικά. Ωστόσο, τα στοιχεία των προσώπων έχουν παραποιηθεί προκειμένου να προστατευτεί το απόρρητο.

Αντί προλόγου

Όλα είναι σχέσεις.

Αρχικά, αυτός ήθελα να είναι ο τίτλος του βιβλίου που κρατάς στα χέρια σου, αλλά πέσανε πάνω μου όλοι μου να με φάνε...*

«Εντάξει, ρε Λευτέρη... Φτάνει. Υπερβολή. Τόσοι τίτλοι. Βρες κάτι καινούργιο...»

Ε, έτσι και εγώ τον άλλαξα.

Όμως, μπορώ να ξεκινήσω τον πρόλόγο μου όπως μου αρέσει.

Όλα είναι σχέσεις, λοιπόν.

Ή, τουλάχιστον, όλα για τις σχέσεις γίνονται. Όλα για τις σχέσεις καταλήγουν να είναι.

Ρώτησαν κάποτε τον παπα-Φιλόθεο Φάρο: «Ποιο είναι το πιο σημαντικό πράγμα στη ζωή;» και αυτός τους απάντησε: «Οι σχέσεις...».

Και παρόλο που σε πολλά πράγματα έχουμε διαφορετική οπτική, η συγκεκριμένη απάντηση θαρρώ πως είναι μεγάλη αλήθεια.

Οι σχέσεις είναι το πιο σημαντικό πράγμα στη ζωή.

Η σχέση μας με τον Θεό και η σχέση με τους συνανθρώπους μας.

Και όσο πιο γρήγορα το καταλάβουμε αυτό τόσο πιο όμορφη θα γίνει η ζωή μας.

Γιατί ξέρεις...

Ασχολούμαστε με τα πάντα... Με δουλειές, με σπίτια, με τρε-

* Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορεί ήδη το βιβλίο μας ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ. Είναι καλό. Τσέκαρέ το.

χάματα, με διασκεδάσεις, και αφήνουμε σε δεύτερη μοίρα τους ανθρώπους μας – τους γονείς, τα αδέρφια, τους παππούδες μας, τους φίλους, τα παιδιά... Αφήνουμε σε δεύτερη μοίρα τον Θεό.

Αφήνουμε σε δεύτερη μοίρα τον ή τη σύντροφό μας.

Μια από αυτές τις σχέσεις πραγματεύεται το βιβλίο αυτό.

Τη σχέση μας με το άλλο πρόσωπο. Με το άλλο μας μισό.

Τη σχέση με τον σύζυγο, τη σύζυγο, τον σύντροφο, τη σύντροφό μας...

Δεν ξέρω αν έχεις διαβάσει ποτέ άλλο βιβλίο μου.

Αν ναι, τότε θα ξέρεις πως σε καθένα από αυτά παντρεύονται τρία πράγματα: Ψυχολογία, Ορθόδοξη παράδοση και εμπειρία.

Αν όχι, σ' το λέω τώρα να το ξέρεις.

Σε άλλους αυτό αρέσει. Το καλοδέχονται.

Άλλους πάλι τους ξενίζει.

Όπως και να 'χει, ελπίζω, διαβάζοντας τις επόμενες σελίδες, όλο και κάτι καλό να αποκομίσεις.

Καλή ανάγνωση εύχομαι. Μακάρι να το ευχαριστηθείς!

Στον αγώνα καλή δύναμη, και η Παναγιά μαζί μας.

Ελευθέριος Γ. Ελευθεριάδης,
Σιδηρόκαστρο Σερρών, Μακεδονία
Μάιος 2023

Γνωστά λημέρια

Ιερά Μονή Παντοκράτορος.

Άγιο Όρος.

Για ακόμα μια φορά, σε γνωστά λημέρια.

Περασμένα μεσάνυχτα. Παντού γύρω μου σκοτάδι.

Καθισμένος στον πρόναο της εκκλησιάς βλέπω τα λιγοστά αναμμένα κεριά στο μανουάλι να σιγοσβήνουν. Δίπλα τους, μια απλή ξύλινη εικόνα του Χριστού· ο «Καρδιογνώστης».

Κάθε φορά που σκύβω να φιλήσω τούτη την εικόνα, νιώθω πως με διαβάζει. Πως με περνά από ακτινογραφία.

Και δε θα σου το κρύψω. Όχι.

Νιώθω και μια ντροπή κοιτώντας την... Την πλησιάζω, και μου βγαίνει να της πω ψιθυριστά: «Σχώρα με, Χριστέ μου. Σχώρα με... Και αν εγώ δε θυμάμαι το γιατί, σίγουρα εσύ θα ξέρεις».

Μέσα στον ναό, οι πατέρες να λένε τα του Όρθρου. Διαβάσματα, ψαλσίματα, όλα χαμηλόφωνα. Σχεδόν μουρμουριστά. Με δυσκολία διακρίνω σε ποιο σημείο της ακολουθίας βρίσκονται.

Έτσι όπως κάθομαι, βλέπω απέναντί μου δυο τρεις πατέρες, καλόγερους, χωμένους στα στασίδια τους. Έτσι, με τα ρασάκια τους, στα σκοτεινά, μόνο τα κεφάλια τους μπορεί κάποιος να διακρίνει. Μόνο τα κεφάλια και τα χεράκια τους να φέρνουν βόλτες κάτι φθαρμένα, κατοστάρια κομποσκοίνια...

Ξέρεις τι συμβολίζουν τα στασίδια μέσα στην εκκλησία;

Τους τάφους μας.

Τα μνήματα, μέσα στα οποία όλοι μας κάποια στιγμή πρόκειται να μπούμε.

Και τα έχει τοποθετήσει η Εκκλησία μέσα στους ναούς, για να έχουμε οι άνθρωποι τη «μνήμη του θανάτου».

Για να θυμόμαστε ότι, αργά ή γρήγορα, φεύγουμε από τον μάταιο τούτο κόσμο.

Δεν τελειώνει βέβαια η ζωή.

Όχι.

Κρεμάμε το παλτό μας και περνάμε στο διπλανό δωμάτιο.

Αυτό κάνουμε.

Κρεμάμε το σάρκινο παλτό μας και περνάμε δίπλα.

Μέχρι να είμαστε ξανά όλοι μαζί.

Μέχρι να έρθει εκείνη η ώρα...

Περιμένω τη σειρά μου υπομονετικά, για να μπω στο εξομολογητήριο.

Ένα μικρό ξύλινο κουβούκλιο, αριστερά στην είσοδο, μέσα στην εκκλησία. Τόσο απλό στην κατασκευή, που άνετα κάποιος θα μπορούσε να το περάσει και για αποθήκη.

Σήμερα δεν εξομολογεί ο παπα-Νικήτας. Κάθε που πηγαίνω στο Όρος, κυνηγάω να τον δω. Στέκεται για μένα και φίλος και πατέρας...

Σήμερα είναι ο παπα-Επιφάνιος. Ο προηγούμενος της Μονής πρόκειται για αυτόν που βρίσκεται μετά τον Γέροντα στην τάξη.

Έχει τη φήμη του αυστηρού.

Εγώ πιστεύω ότι απλώς τον παριστάνει λίγο.

Έτσι, για να αποφεύγει τα πολλά τα «μπράβο»... Και αυτουνού η καρδιά είναι σαν μικρού παιδιού. Και αυτουνού όπως και όλων των άλλων.

Οι περισσότεροι πατέρες, όσο περνάει ο καιρός, γίνονται σαν μικρά παιδιά. Αντί να σκληραίνουν, μαλακώνουν.

Οι περισσότεροι πατέρες, όσο περνάει ο καιρός, σαν να μην έχουν πια θέλημα. «Ότι πει ο Γέροντας...» σου λένε, και ό,τι βρέξει ας κατεβάσει...

Για να πω την αλήθεια, μου φαινόταν παράξενο όλο αυτό παλιά.

Τι πάει να πει «ό,τι πει ο Γέροντας»; Κοτζάμ άντρες, δεν ξέρουν οι ίδιοι τι πρέπει να κάνουν;

Θυμάμαι, όταν συνάντησα πρώτη φορά ως δόκιμο μοναχό τον φίλο μου τον Πρόδρομο. Πριν από καμιά δεκαετία. Είχε βγει από την Παντοκράτορος, μαζί με τον Γέροντα Γαβριήλ και είχαν έρθει στο Ακριτοχώρι. Δίπλα στο Σιδηρόκαστρο, στον Αϊ-Γιάννη τον Πρόδρομο. Ωραίο μοναστήρι. Αν δεν το έχεις επισκεφθεί ποτέ, βάλ' το στο πρόγραμμά σου. Πραγματικά αξίζει. Έχει μια βυζαντινή μεγαλοπρέπεια... λες και ξεπηδά μέσα από τα σπλάχνα της ρωμιοσύνης. Το περπατάς, και νιώθεις ότι θα συναντήσεις έξαφνα κάποιον Φωκά, κάποιον Καντακουζηνό, κάποιον Τσιμισκή, κάποιον από τη δυναστεία των Μακεδόνων αυτοκρατόρων...

Πήγα λοιπόν και εγώ εκεί, για να δω τον φίλο μου. Τον κολλητό. Είχαμε να μιλήσουμε περίπου έναν χρόνο. Από τότε που αποφάσισε να φύγει και να ντυθεί στα μαύρα.

Δε μου έβγαине να πάω να τον δω στο Άγιο Όρος πιο νωρίς.

Είχε πάρει μεγάλη απόφαση για τη ζωή του και δεν ήθελα, στο μέτρο του δυνατού τουλάχιστον, να τον επηρεάσω.

Πρόσφατα του το είπα... Στο μπαλκονάκι της μονής, καθώς βράδιαζε και αγναντεύαμε τη θάλασσα.

«Δεν ήρθα, αδελφέ, τον πρώτο καιρό να σε δω, γιατί ήθελα να στερεωθείς εδώ πέρα...»

Δε μίλησε. Κούνησε απλώς το κεφάλι του και χαμογέλασε.

Σωστά έπραξα, λάθος, δεν ξέρω.

Ξέρει ο Θεός.

Όπως και να έχει...

Βρεθήκαμε λοιπόν τότε για πρώτη φορά έπειτα από καιρό και, αφού αγκαλιαστήκαμε και φιληθήκαμε –εγώ κόντεψα να κλάψω από τη συγκίνηση–, τον ρώτησα: «Για πες μου τώρα, φίλε μου. Έπειτα από εδώ, το πρόγραμμα τι έχει;»

«Δεν ξέρω», μου απάντησε. «Ό,τι πει ο Γέροντας».

Έμεινα λίγο να τον κοιτάω σαν χαζός.

Δεν καταλάβαινα τι εννοούσε...

«Δηλαδή;»

«Λευτέρη», μου είπε. «Οι μοναχοί αυτό παλεύουμε. Να κόψουμε το θέλημά μας. Και έτσι, εκούσια, να το υποτάξουμε στον Γέροντά μας».

Έκανε μια παύση...

«Έτσι και εσύ. Έτσι και εσύ πρέπει να υποτάξεις πλήρως το θέλημά σου για χάρη της γυναίκας σου. Να υποτάξεις το δικό σου θέλημα στο θέλημα της Πόπης».

Αυτά μου είπε τότε...

Καθίσαμε λίγο ακόμα και, αφού αγκαλιαστήκαμε ξανά σφιχτά, χαιρετηθήκαμε και καθένας τράβηξε για τη μετάνοιά του.

Έτσι αποκαλούν οι μοναχοί τις υποχρεώσεις στο Άγιος Όρος: «Η μετάνοιά μας».

Αυτό μου είπε τότε ο φίλος μου, ο αρχάριος ο μοναχός.

Να υποτάξω εκούσια το θέλημά μου στη γυναίκα μου.

Αυτό προσπαθούν και οι Πατέρες και όσο πηγαίνει γίνονται όλο και πιο απλοί. Είναι που καταπνίγουν το θέλημά τους. Είναι που υποτάσσονται εκούσια.

Εκεί έχω καταλήξει.

Με τούτα και με εκείνα, έφτασε η σειρά μου για την εξομολόγηση.

Όσο απλό από έξω το εξομολογητήριο, άλλο τόσο απλό είναι και από μέσα.

Δυο ξύλινες καρέκλες, ένα τραπεζάκι με ένα Ευαγγέλιο πάνω, ένα πετραχήλι και μια εικόνα του Χριστού να καίει μπροστά της ένα καντηλάκι.

Τίποτε άλλο.

Παίρνω ευχή, κάθομαι και λέω όσα έχω μέσα μου να πω.

Λίγο προτού σηκωθώ να μου διαβάσει την ευχή, με ρωτάει ο

Επιφάνιος με λίγο αυστηρό ύφος: «Δε μου λες, Λευτέρη... Με την Πόπη πώς τα πας;».

«Ε, εντάξει», απάντησα εγώ. «Στον αγώνα. Με τα πάνω και τα κάτω μας...».

«Την προσέχεις;»

«Την προσέχω», αποκρίνομαι... «Την προσέχω όσο μπορώ».

Παίρνει λοιπόν το πιο αυστηρό του βλέμμα και μου λέει: «Σου βάζω κανόνα, κανόνα που δεν μπορεί να σ' τον λύσει ποτέ κανείς, ούτε άλλος πνευματικός, ούτε άλλος παπάς, κανείς ποτέ: *Να την αγαπάς. Σου βάζω κανόνα να την αγαπάς και να την προσέχεις όσο τίποτε άλλο... Σου βάζω κανόνα και σε δένω. Έλα τώρα να σου διαβάσω την ευχή και άντε να κοινωνήσεις*».

Βγαίνω από το εξομολογητήριο λίγο μουδιασμένος.

Τι κανόνας είναι πάλι αυτός; σκέφτομαι. Δηλαδή να ανησυχώ; Και αν σπάσω τον κανόνα αυτό; Τι θα συμβεί; Θα 'ρθει κανένας να με τιμωρήσει; Και άμα χωρίσω; Και αν με χωρίσει αυτή; Τι γίνεται;

Χαμένος σε τέτοιου τύπου σκέψεις, πάω και στέκομαι πίσω από τον αριστερό χορό μέσα στον ναό.

Εκεί.

Στο αγαπημένο μου μέρος.

Από όπου απέναντι βλέπεις την κυρά του μοναστηριού.

Την Παναγία τη Γερόντισσα να σου χαμογελάει.

Έμεινα να την κοιτάζω για ώρα.

Γαλήνεψα.

Διαλύθηκαν οι σκέψεις, ηρέμησε το μυαλό, ηρέμησαν και τα σωθικά μου.

Θυμήθηκα τον γάμο μου.

Την ώρα του μυστηρίου...

Ότι μου είπε ο παπα-Επιφάνιος δεν ήταν τίποτα παραπάνω από ένα φρεσκάρισμα.

Από ένα φρεσκάρισμα του «όρκου» που εγώ ο ίδιος έδωσα.

Εγώ στάθηκα μπροστά στον Θεό και εγώ Του ζήτησα να ευ-

λογήσει την επιλογή μου. Εγώ επέλεξα την Πόπη για γυναίκα μου.

Και αυτή αντίστοιχα με επέλεξε για σύντροφό της.

Τίποτα παραπάνω δε μου είπε ο παπα-Επιφάνιος από το να είμαι συνεπής.

Από το να είμαι συνεπής απέναντι στην επιλογή μου.

Οποιος σου πει πως οι ερωτικές σχέσεις είναι εύκολες σου λέει ψέματα. Να ξέρεις.

Όποιος σου πει πως υπάρχουν συνταγές για επιτυχημένους γάμους σου λέει ψέματα και αυτός.

Και όποιος σου πει πως μπαίνεις σε μια σχέση ή σε έναν γάμο για να περάσεις απλώς όμορφα, τότε, λυπάμαι, αλλά δεν ξέρει τι του γίνεται.

Σκοπός της σχέσης δεν είναι η καλοπέραση.

Σκοπός της σχέσης είναι η άσκηση.

Σκοπός του γάμου είναι η κοινή πορεία.

Να μάθει ο άνθρωπος να συνυπάρχει, να αντέχει και να ανέχεται.

Να μάθει ο άνθρωπος πώς να κοινωνεί με τον άλλον άνθρωπο.

Να μάθει ο άνθρωπος να αγαπάει...

Έχουμε θεοποιήσει την ηδονή και την προσκυνάμε κάθε μέρα.

Γι' αυτό και τόσοσ πόνος. Γι' αυτό και τόσα «ψυχολογικά».

Ώρα να σηκωθούμε από τον ύπνο μας.

Ώρα να το πιάσουμε αλλιώς.

Ώρα να χτίσουμε από την αρχή το ΜΑΖΙ στις σχέσεις...

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
p s y c h o g i o s . g r

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 29510